

גאוגרפיה — אדם וסביבה
הפיתוח והתכנון המרחבי
או כדור הארץ והסביבה
או האדם במרחב החברתי-תרבותי

יחידת לימוד אחת
השלמה לרמת 5 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה ורבע.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים, עליך לענות על שתי שאלות בפרק אחד בלבד. לכל שאלה — 50 נקודות; סה"כ — 100 נקודות.
- פרק ראשון — הפיתוח והתכנון המרחבי
או
פרק שני — כדור הארץ והסביבה
או
פרק שלישי — האדם במרחב החברתי-תרבותי
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: **אטלס משנת 1993 ואילך**:
— אטלס אוניברסיטאי חדש, הוצאת יבנה
(**ללא המילון למונחי הגיאוגרפיה**)
— אטלס כרטא — פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי
— אטלס כרטא אוניברסלי
- ד. הוראה מיוחדת: כדי להמחיש את תשובותיך היעזר בסרטונים, בחתכים ובגרפים, לפי הצורך.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כ**טיוטה** (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

שים לב: עליך לבחור באחד משלושת הפרקים: פרק ראשון א פרק שני א פרק שלישי, ולענות על השאלות בפרק שבחרת לפי ההוראות.
אין לענות על שאלות מפרקים שונים.

פרק ראשון — הפיתוח והתכנון המרחבי

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 1-7 (לכל שאלה — 50 נקודות).

1. מדדי פיתוח

בטבלה שלפניך נתונים דמוגרפיים של שלוש מדינות.
עיין בטבלה, וענה על הסעיפים א-ב שאחריה.

שיעורי ילודה ותמותה בשלוש מדינות

המדינה	שיעור הילודה (לאלף נפש)	שיעור התמותה (לאלף נפש)
אנגולה	45	14
שווייץ	10	8
בוליביה	24	7

(מתוך האתר של הבנק העולמי)

א. ציין באיזה שלב של מודל התמורה הדמוגרפי נמצאת כל אחת מן המדינות.
נמק את תשובתך. (20 נקודות)

ב. בחר באחת מן המדינות שבטבלה, והסבר גורם אחד לשיעור הילודה וגורם אחד לשיעור התמותה באותה מדינה (סך הכול — שני גורמים). (14 נקודות)

- ג. בטבלה שלפניך מובאים נתונים על שיעור הילודה בקרב נשים צעירות (בנות 15-19), ועל שיעור הנשים בבתי הנבחרים (בפרלמנט) בשתי מדינות. עיין בטבלה, וענה על התת-סעיפים שאחריה.

שיעורי הילודה בקרב נשים צעירות, ושיעור הנשים בבתי הנבחרים

המדינה	שיעור הילודה בקרב נשים בנות 15-19 (באחוזים)	שיעור הנשים בבתי הנבחרים (באחוזים)
ניז'ר	20	13
פינלנד	0.7	43

(מתוך האתר של הבנק העולמי)

- (1) הסבר מדוע המדד **שיעור הילודה בקרב נשים צעירות** והמדד **שיעור הנשים בבית הנבחרים** יכולים להעיד על מעמד האישה במדינה. (12 נקודות)
- (2) ציין את ההבדל בין מעמד האישה בניז'ר לבין מעמד האישה בפינלנד. (4 נקודות)

2. קולוניאליזם

עיין בקריקטורה שלפניך, שפורסמה בשנת 1892 בעיתון הבריטי "פאנץ'", וענה על הסעיפים א-ג שאחריה.

- א. הסבר מהו קולוניאליזם, ותאר כיצד הוא בא לידי ביטוי בקריקטורה. (16 נקודות)
- ב. תאר שתי השפעות של הקולוניאליזם על המושבות (הקולוניות). (20 נקודות)
- ג. יש הטוענים כי קריקטורה זו רלוונטית גם בימינו. הסבר כיצד קולוניאליזם בא לידי ביטוי בימינו. (14 נקודות)

3. שימושי קרקע במרחב העירוני

בנספח א מוצגת מפת שימושי קרקע במרחב העירוני בקנברה שבאוסטרליה. עיין במפה, וענה על הסעיפים א-ג.

א. ציין את עקרון התכנון של שימושי הקרקע שבא לידי ביטוי במפת קנברה, והסבר יתרון אחד של עיקרון זה. (18 נקודות)

ב. בעת האחרונה מתחזקת מגמה לתכנון של שימושי הקרקע במרחב העירוני על פי עיקרון אחר.

מהו עיקרון זה? הסבר יתרון אחד שלו. (16 נקודות)

ג. לתכנון של שימושי קרקע במרחב העירוני עשויה להיות השפעה על הבידול המרחבי.

(1) הסבר מהו בידול מרחבי. (8 נקודות)

(2) איזה מן העקרונות הנוגעים לתכנון של שימושי הקרקע במרחב העירוני עשוי לצמצם את הבידול המרחבי? נמק את תשובתך. (8 נקודות)

4. חקלאות וסביבה

א. בתמונות שבנספח ב מוצגות פעולות חקלאיות שפוגעות בסביבה.

בחר בשתיים מן התמונות, וציין מהי הפעולה הנראית בכל אחת מן התמונות שבחרת.

הסבר כיצד כל אחת מן הפעולות שבחרת פוגעת בסביבה.

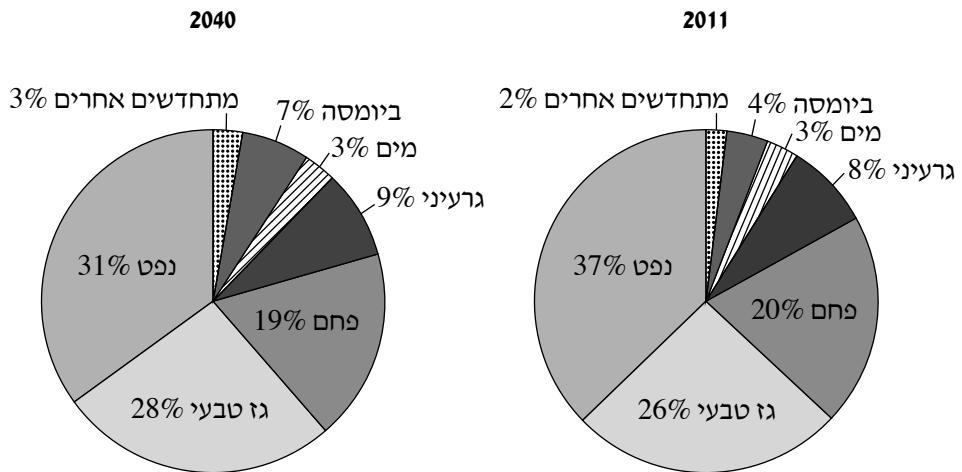
(18 נקודות)

ב. תאר שני תחומים שבהם החקלאות מסייעת לשמירה על הסביבה. (14 נקודות)

ג. הסבר מהי חקלאות בת-קיימה. תאר שתי דרכים שבהן היא מאפשרת את צמצום הפגיעה בסביבה. (18 נקודות)

5. אנרגייה

הדרישה לאנרגייה בעולם גדלה מהר. על פי התחזית של סוכנות האנרגייה הבין-לאומית, עד שנת 2035 תגדל הדרישה לאנרגייה בשיעור של כ- 60%. בתרשימים שלפניך מוצגות התפלגויות של שיעורי השימוש במקורות אנרגייה בארצות הברית בשנת 2011 ותחזית לשנת 2040. עיין בתרשימים, וענה על הסעיפים א-ג שאחריהם.

(מתוך האתר: www.eia.gov)

- א. מיין את מקורות האנרגייה המוצגים בתרשימים לשתי קבוצות, והסבר לפי איזה עיקרון ערכת את המיון. (16 נקודות)
- ב. ציין מקור אנרגייה אחד שהשימוש בו צפוי לגדול, ומקור אנרגייה אחד שהשימוש בו צפוי להצטמצם. הסבר גורם אחד לכל שינוי בשימוש במקורות האנרגייה שציינת (סך הכול – שני גורמים). (16 נקודות)
- ג. מדינות פחות מפותחות מתקשות לשנות את המדיניות שלהן בנוגע לשימוש במקורות אנרגייה. תאר שני גורמים לקושי זה. (18 נקודות)

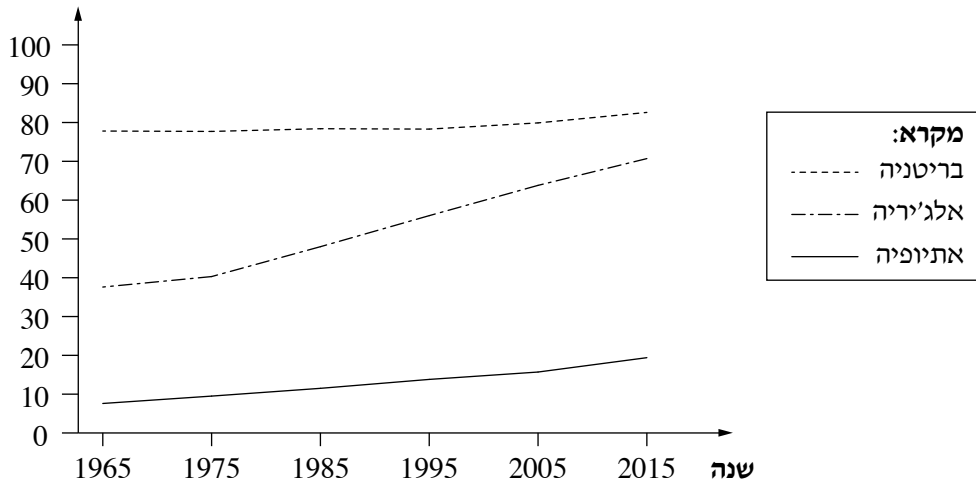
6. עיור

בגרף שלפניך מוצג השינוי בשיעור האוכלוסייה העירונית בשלוש מדינות: בריטניה, אלג'יריה, אתיופיה.

א. (1) עיין בגרף, וציין את מגמת השינוי בשיעור האוכלוסייה העירונית בכל אחת מן המדינות. (6 נקודות)

(2) באיזה שלב במודל העיור הקלסי מצויה כל אחת מן המדינות? הסבר את תשובתך. (18 נקודות)

**האוכלוסייה
העירונית
(באחוזים)**

(מתוך האתר של הבנק העולמי)

בטבלה שלפניך מוצגים מספרי התושבים בערים הגדולות באתיופיה. עיין בטבלה, וענה על הסעיפים ב-ג שאחריה.

מספר התושבים	העיר
3,352,000	אדיס אבבה
349,400	אדמה
341,991	גונדר
340,858	מקלה
316,618	הואסה

(מתוך האתר: www.en.wikipedia.org)

ב. קבע מהו המדרג העירוני באתיופיה, ונמק את קביעתך. (14 נקודות)

ג. הסבר את הקשר בין המדרג העירוני של אתיופיה לבין השלב במודל העיור הקלסי שהמדינה

מצויה בו. (12 נקודות) /המשך בעמוד 8/

7. גלובליזציה

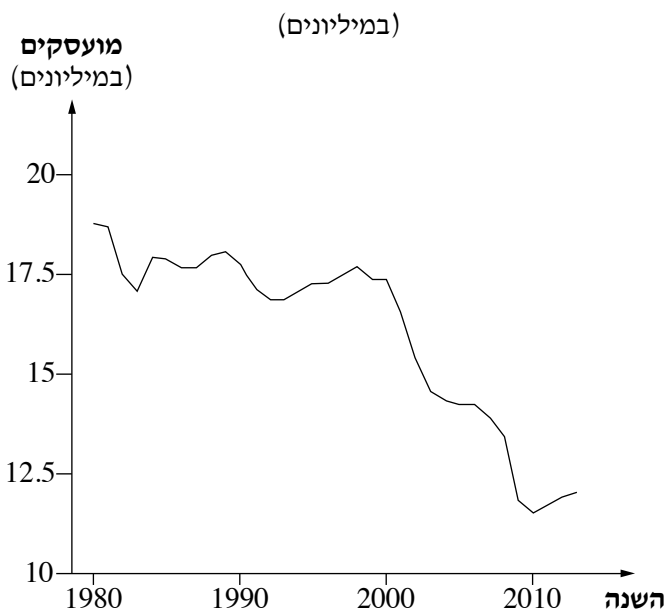
א. ציין שני אמצעים מתחום התחבורה או מתחום התקשורת, והסבר את התרומה של כל אחד מהם להאצת תהליך הגלובליזציה. (20 נקודות)

ב. בגרף שלפניך מוצג מספר המועסקים בענפי הייצור בתעשייה בארצות הברית בשנים 1980-2013.

(1) עיין בגרף, ותאר את מגמת השינוי במספר המועסקים בענפי הייצור בתעשייה בארצות הברית. (4 נקודות)

(2) הסבר מדוע תהליך הגלובליזציה גרם למגמת השינוי הנראית בגרף. (12 נקודות)

המועסקים בענפי הייצור בתעשייה בארצות הברית בשנים 1980-2013

(מתוך האתר: Policybynumbers.com)

ג. הסבר השפעה אפשרית אחת של השינויים המתרחשים בתעשייה במדינות המפותחות על איכות הסביבה במדינות אלה. (14 נקודות)

שים לב: המשך השאלון בעמוד הבא.

שים לב: עליך לבחור באחד משלושת הפרקים: פרק ראשון א פרק שני א פרק שלישי, ולענות על השאלות בפרק שבחרת לפי ההוראות.
אן לענות על שאלות מפרקים שונים.

פרק שני — כדור הארץ והסביבה

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 8-14 (לכל שאלה — 50 נקודות).

8. געשיות

קרא את הקטע שלפניך, וענה על הסעיפים א-ג שאחריו.

ב־18 במאי 1980, בשעה 08:32, התפרץ בעוצמה רבה הר הגעש הפעיל סנט הלנס שבמדינת וושינגטון, בצפון-מערב ארצות הברית. שני מיליארד טונות של אפר געשי שנזרקו השמימה התפשטו לכיוון מזרח במהירות של 1,000 קמ"ש, והגיעו למרחק של 1,500 קילומטר. 57 אנשים נהרגו, 220 בתים נהרסו, ו־5,000 איילים, 300 דובים ומיליוני עופות נקברו חיים. רוב הנזקים לנפש ולרכוש נגרמו ממפולות שלג ובוץ, מלוות באבנים לוהטות שהידרדרו במהירות למרחקים עצומים וכילו את כל העומד בדרכן. סנט הלנס, הר געש שכבתי, "שידר" לפני התפרצותו אלפי "אותות מצוקה", בעיקר רעידות אדמה בדרגות שמעל 5 בסולם ריכטר. רוב התושבים באזור פונו, אך חלקם סירבו להאמין שהר הגעש יתפרץ ולכן נקברו תחת בתיהם. בין הקרבנות היו גם צלמים, גאולוגים ואנשים שהמחזה המרהיב השכיח מהם את הסכנה.

(מעובד על פי חיזיו־דגני, נ' [1996]. וושינגטון של הפסיפיק. טבע הדברים)

- א. הסבר שלושה מן המושגים המודגשים בקטע. (18 נקודות)
- ב. עיין במפות שבאטלס, והסבר את הגורם לפעילות געשית בצפון-מערב ארצות הברית. (14 נקודות)
- ג. הצג שלוש תופעות המתרחשות לעתים לפני התפרצות של הר געש — תופעה אחת הנזכרת בקטע, ושתי תופעות שאינן נזכרות בו. (18 נקודות)

9. סלעים

א. לפניך רשימה I של שמות סלעים, ורשימה II של סוגי סלעים.

העתק למחברתך את שמות הסלעים מרשימה I, וכתוב ליד כל אחד מהם לאיזה סוג סלע

מרשימה II הוא שייך. (20 נקודות)

I שמות סלעים	II סוגי סלעים
--------------	---------------

גיר	סלע התאדות
-----	------------

כורכר	סלע מותמר
-------	-----------

גבס	סלע משקע יבשתי
-----	----------------

גרניט	סלע תהום
-------	----------

שיש	סלע משקע ימי
-----	--------------

ב. בחר בשני סלעים מרשימה I שבסעיף א, ותאר את דרך ההיווצרות של כל אחד מהם.

(18 נקודות)

ג. לפניך רשימה של תחומים שנעשה בהם שימוש בסלעים:

— בנייה

— תעשיית המזון

— רפואה

— אמנות

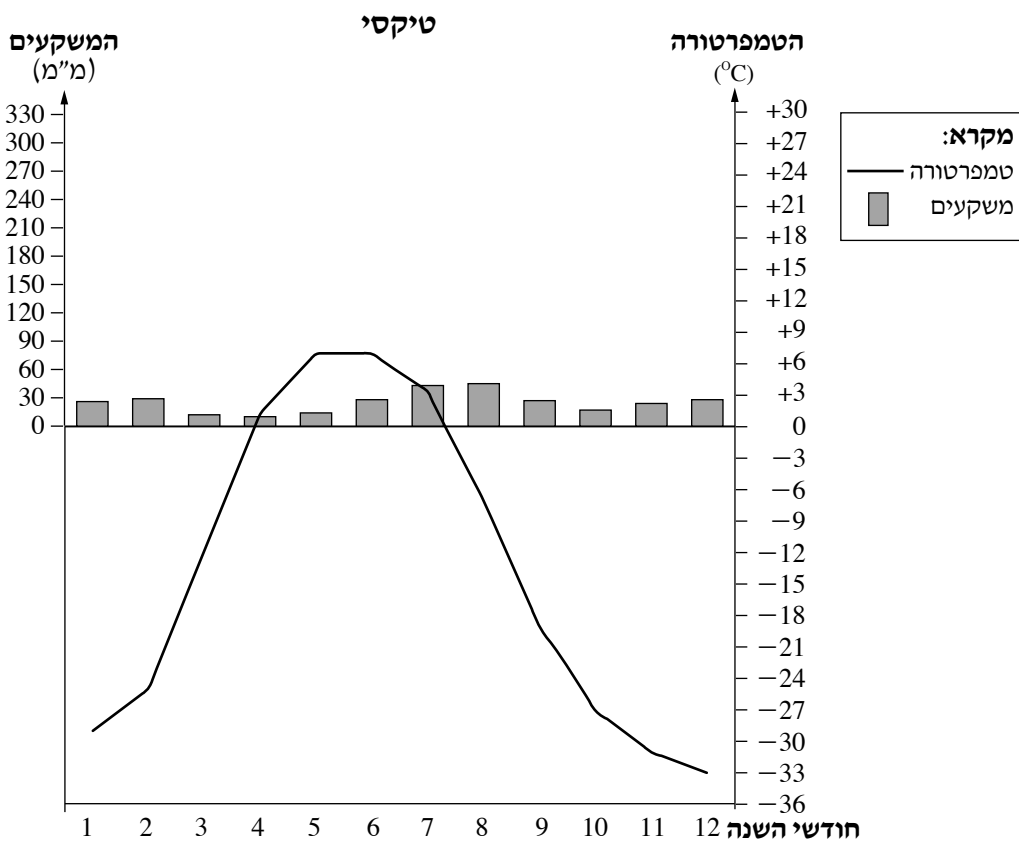
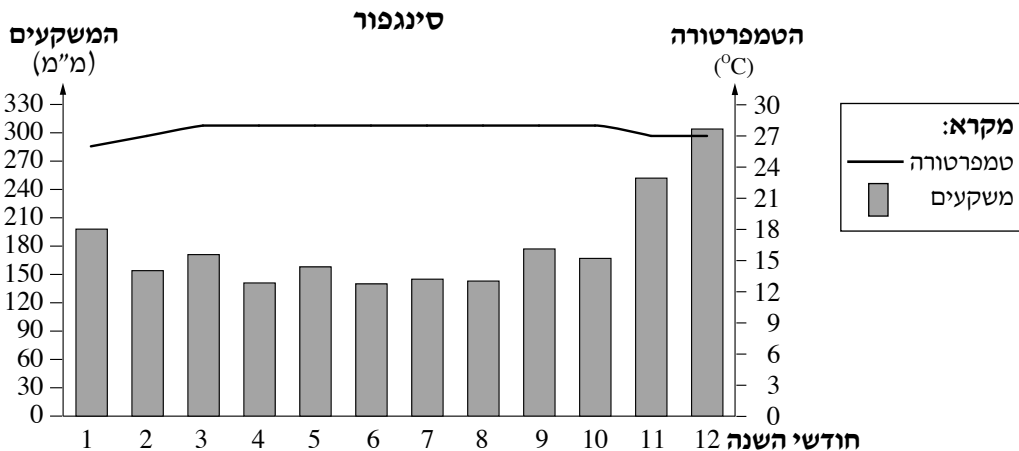
בחר בשלושה מן התחומים, וכתוב שם של סלע המתאים לשימוש בכל אחד מן התחומים

(תוכל לבחור סלעים גם מן הרשימה שבסעיף א).

שים לב: אין לכתוב שם של אותו סלע בשני תחומים. (12 נקודות)

10. אזורי אקלים

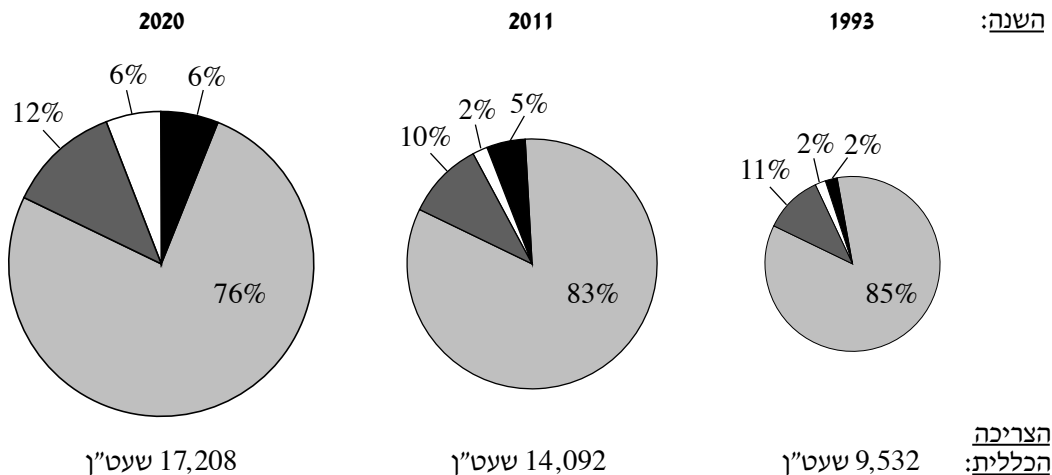
בקלימוגרפים שלפניך מוצגים נתוני אקלים של שתי תחנות למדידת אקלים בעולם: סינגפור וטיקסי (בסיביר). עיין בקלימוגרפים, וענה על הסעיפים א-ג שבעמוד הבא.

- א. תאר שני הבדלים בין מאפייני האקלים של שתי התחנות — הבדל אחד במאפייני הטמפרטורות, והבדל אחד במאפייני המשקעים. (16 נקודות)
- ב. ציין את הגורם להבדלים בין מאפייני האקלים של שתי התחנות שתיארת בסעיף א. הסבר כיצד גורם זה משפיע על כמות המשקעים בכל אחת מן התחנות. (20 נקודות)
- ג. הסבר השפעה אחת של מאפייני האקלים בכל אחת משתי התחנות על האדם או על הכלכלה. (14 נקודות)

11. אנרגייה

בדיאגרמות שלפניך מוצגות צריכת האנרגייה בעולם (בשעט"ן*), התפלגות הצריכה לפי מקורות אנרגייה בשנים 1993 ו-2011, ותחזית לשנת 2020. עיין בדיאגרמות, וענה על הסעיפים א-ג שאחריהן.

(מתוך האתר www.worldenergy.org)

- א. תאר את מגמת השינוי בצריכה הכללית של האנרגייה בעולם הנראית בדיאגרמות, והסבר שני גורמים למגמה זו. (16 נקודות)
- ב. ציין מקור אנרגייה אחד שלפי הדיאגרמות הצריכה שלו צפויה לגדול, ומקור אנרגייה אחד שהצריכה שלו צפויה להצטמצם. הסבר גורם אחד לכל שינוי בצריכה של מקורות האנרגייה שצינת (סך הכול – שני גורמים). (16 נקודות)
- ג. בחר באחד ממקורות האנרגייה האלה: נפט, גז, פחם, והסבר שלושה תנאים להיווצרותו. (18 נקודות)

12. עננים ומשקעים

- א. עיין באיור שבנספח ג שבו מוצגים עננים מכמה סוגים שכיחים.
מיין את העננים לשתיים או לשלוש קבוצות.
הסבר לפי איזה עיקרון ערכת את המיון.
(16 נקודות)
- ב. תאר את דרך ההיווצרות של הברד ואת דרך ההיווצרות של השלג. (18 נקודות)
- ג. תאר השפעה אחת של ברד והשפעה אחת של שלג על האדם. (16 נקודות)

13. אוזון

- א. באטמוספירה של כדור הארץ יש שני סוגי גז אוזון: אוזון "טוב" ואוזון "רע".
ציין באיזו שכבה של האטמוספירה נמצא כל אחד מסוגי האוזון האלה, וכתוב מה מאפיין כל אחד מהם. (20 נקודות)
- ב. התצלומים שבנספח ד מציגים את כמות גז האוזון מעל יבשת אנטארקטיקה בשנת 1979 ובשנת 2007. עיין בתצלומים וענה על התת-סעיפים (1)-(2) שלפניך.
(1) ציין את השינוי שחל בכמות גז האוזון מעל יבשת אנטארקטיקה בין שנת 1979 לשנת 2007. (4 נקודות)
(2) הסבר את הגורם לשינוי זה. (12 נקודות)
- ג. אם יחולו שינויים בכמות גז האוזון מעל הקוטב הצפוני, כמו השינויים שחלו בשנת 2007 המוצגים בנספח ד, הם עלולים להיות מסוכנים לאדם יותר מן השינויים מעל יבשת אנטארקטיקה. הסבר מדוע. (14 נקודות)

14. מדבור

במפה שבנספח ה מוצגים אזורים בעולם שמתרחש בהם תהליך מדבור.

עיינ במפה, וענה על הסעיפים א-ג שלפניך.

א. (1) ציין שני אזורים בעולם שמתרחש בהם תהליך מדבור, וציין את סוג האקלים המשותף לשני האזורים. (12 נקודות)

(2) הסבר את הקשר בין המיקום של האזורים האלה לבין תהליך המדבור המתרחש בהם. (6 נקודות)

ב. לפניך רשימה של גורמים למדבור.

בחר שלושה מן הגורמים, והסבר כיצד כל אחד מהם גורם למדבור. (16 נקודות)

— רעיית יתר

— בצורת

— השקיית שדות חקלאיים במים מליחים

— מלחמות אזרחים

— עיבוד אינטנסיבי של קרקע חקלאית

ג. בשנת 2005 הציע האו"ם להקים את מיזם "החומה הגדולה הירוקה" בכל מדינות אפריקה

שמדרום לסהרה. בעקבות קבלת הצעה זו התחילו המדינות האלה לנטוע עצים ברצועה

שאורכה 7,100 קילומטר ורוחבה 15 קילומטר, בשטחן הגובל בסהרה.

(1) הסבר כיצד פעולה זו עשויה לצמצם את תהליך המדבור. (8 נקודות)

(2) הצע דרך נוספת לצמצום המדבור. (8 נקודות)

שים לב: המשך השאלון בעמוד הבא.

שים לב: עליך לבחור באחד משלושת הפרקים: פרק ראשון א פרק שני ב פרק שלישי, ולענות על השאלות בפרק שבחרת לפי ההוראות.
אין לענות על שאלות מפרקים שונים.

פרק שלישי – האדם במרחב החברתי-תרבותי

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 15-21 (לכל שאלה – 50 נקודות).

15. אוכלוסיית העולם

עיינ בנספח ו ובו פירמידת גילים של העולם בשנת 2000 ופירמידת גילים הצפויה לשנת 2050, וענה על הסעיפים א-ג.

א. לפי פירמידות הגילים, תאר את השינויים הצפויים במאפיינים של אוכלוסיית העולם בתחומים האלה:

— שיעורי ילודה

— תוחלת חיים

(10 נקודות)

ב. קבע אילו מדינות ישפיעו יותר מן האחרות על השינויים הצפויים בפירמידה של שנת 2050: המדינות המפותחות או המדינות הפחות-מפותחות.

הבא שני נימוקים לקביעתך.

(20 נקודות)

ג. מומחים החוזים את התפתחות אוכלוסיית העולם חלוקים בשאלה אם צפויה בעולם התפוצצות אוכלוסין במהלך המאה ה-21.

הסבר מהי "התפוצצות אוכלוסין", חווה את דעתך בשאלה זו, ונמק את דברך.

(20 נקודות)

16. בידול במרחב העירוני

א. הסבר את המושגים "בידול מרחבי" ו"בידול חברתי", ותאר את הקשר בין המושגים האלה ובין התהליך "חדירה והורשה". (20 נקודות)

ב. תאר שתי השפעות של בידול מרחבי על תכנון המרחב העירוני. (16 נקודות)

ג. יש הטוענים כי בידול חברתי מאפשר לאוכלוסיות שונות לחיות בשלום זו לצד זו, ויש הטוענים כי הוא גורם לניכור ביניהן.

חווה דעתך בנושא זה, והבא אחד לביסוסה. (14 נקודות)

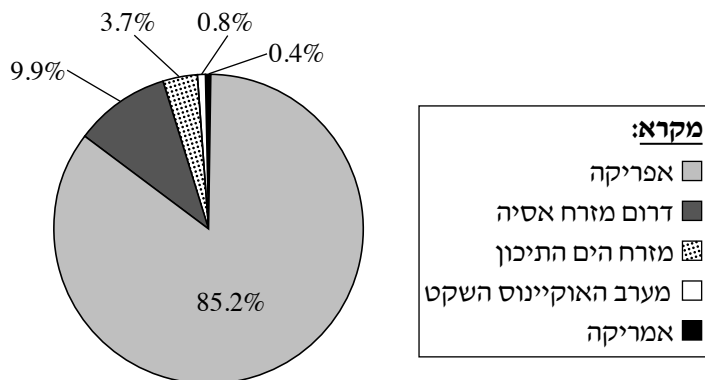
17. מחלות ומגפות

א. עיין בגרף שלפניך, ובו תפוצת מחלת המלריה בעולם.

הסבר גורם פיזי אחד וגורם אנשי אחד לתפוצת המחלה. (12 נקודות)

תפוצת המלריה בעולם — 2006

(באחוזים)

ב. ריכוז גבוה של מחלות ומגפות משפיע על הכלכלה ועל החברה במדינות הפחות מפותחות.

תאר שלוש השפעות אפשריות של תופעה כזו. (20 נקודות)

ג. ציין שתי סיבות למאמץ הרב שהקהילה הבין־לאומית משקיעה לשיפור מצב הבריאות של אוכלוסיית העולם.

תאר פעולה אחת של ארגון בין־לאומי בנושא זה.

(18 נקודות)

18. הגירה

א. מהי מדיניות הגירה?

ציין שני שיקולים המשפיעים על מדיניות הגירה של מדינות בעולם. (18 נקודות)

ב. עיין בגרפים שלפניך המציגים נתונים על מספרי פליטים בשנת 2013 במדינות

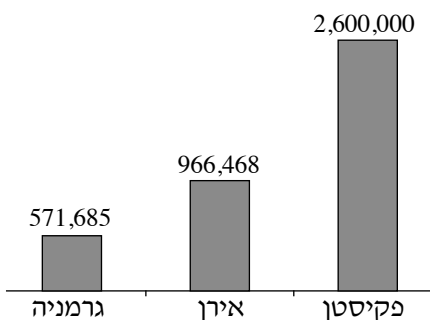
מוצא ובמדינות יעד עיקריות.

בחר במדינת מוצא אחת של פליטים והסבר גורם אחד למספר הגבוה של הפליטים היוצאים ממנה.

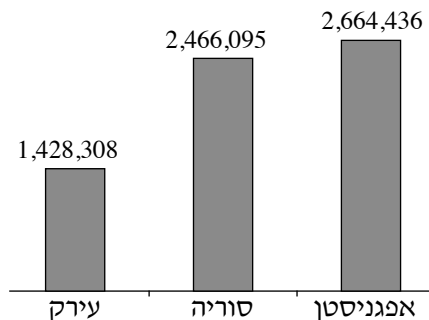
בחר במדינת יעד אחת של פליטים והסבר גורם אחד למספר הגבוה של הפליטים המגיעים אליה.

(16 נקודות)

גרף 2 – מדינות יעד עיקריות של פליטים
(2013)

גרף 1 – מדינות מוצא עיקריות של פליטים
(2013)

ג. בעקבות הגירה גדולה לצרפת בעשורים האחרונים, בשנת 2004 נחקק בצרפת חוק האוסר על הצגת סמלים המזהים השתייכות דתית בבתי ספר ובמוסדות ציבור.

הצג נימוק אחד של המצדדים בחוק ונימוק אחד של המתנגדים לו. (16 נקודות)

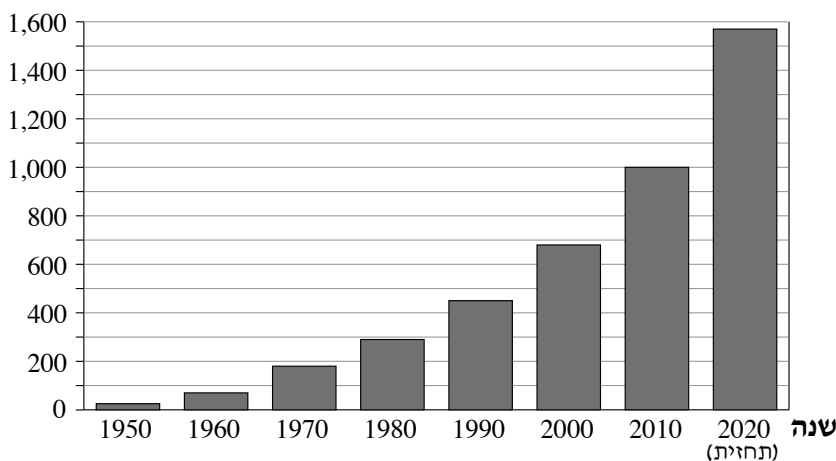
19. תיירות

בגרף שלפניך מוצג השינוי בתיירות העולמית בשנים 1950-2010, כולל התחזית לשנת 2020. עיין בגרף, וענה על סעיפים א-ג.

כלל מספר כניסות תיירים למדינות העולם

(2020-1950)

כניסות תיירים
(מיליונים)

- א. תאר את המגמה המסתמנת בגרף, והסבר שני גורמים למגמה זו. (18 נקודות)
- ב. תאר שתי השפעות של התיירות על החברה והתרבות במדינות היעד. (18 נקודות)
- ג. חלק גדול מהכסף שמוציאים תיירים במדינות הפחות מפותחות, לא נשאר בהן. הסבר מדוע. (14 נקודות)

20. גלובליזציה, חברה ותרבות

קרא את הקטע שלפניך, וענה על סעיפים א-ג.

הודו מתמודדת לאחרונה עם "מגפה" חדשה: גירושים. שיעור הגירושים באזורים הכפריים בהודו נשאר נמוך יחסית, אבל באזורים העירוניים אחוז הגירושים בקרב זוגות צעירים עולה במהירות. לדברי יועצת נישואים מהודו, אנשים בהודו עסוקים יותר בקידום הקריירה האישית ופחות בחיי המשפחה. אפשר למצוא ביטוי לתופעה זו בדיונים באינטרנט. גולשת הודית כתבה שהעצמת הנשים גורמת לשיעור הגבוה של גירושים.

עובד היי־טק הודי ציין שהגברים רוצים שנשותיהם יהיו מתקדמות ומודרניות, אך עם זאת קשה להם לקבל את העובדה שיש להן קריירה עצמאית. תופעה זו מבטאת את ההתנגשות בין הודו המסורתית להודו המודרנית.

(מעובד על פי כתבה של ליאור פרידמן, עיתון **הארץ**, ינואר 2011)

- א. על פי הקטע, הסבר שתי השפעות של הגלובליזציה על שיעור הגירושים בהודו. (14 נקודות)
- ב. תאר שתי השפעות נוספות של הגלובליזציה (שלא הוזכרו בקטע) על התחום החברתי־תרבותי במדינות הפחות־מפותחות. (22 נקודות)
- ג. האם בעידן הגלובליזציה המואצת חשוב, לדעתך, לשמור על מאפיינים תרבותיים־מקומיים ייחודיים? נמק את דברך. (14 נקודות)

21. שימור אתרי מורשת

א. לפניך רשימה של אתרים בעולם שעליהם הכריז ארגון אונסק"ו כאתרי מורשת עולמית.

— מקדש אבו סימבל במצרים

— איי גלפגוס

— החומה הסינית

— "העיר הלבנה" בתל אביב

— מפלי האיגואסו

— אגן האמזונס

— כנסיית ג'ורג' הקדוש באתיופיה

— שמורת מסאי מרה בקניה

— ריף השוניות הגדול באוסטרליה

— הגרנד קניון בארצות־הברית

מיין את האתרים ברשימה לשתי קבוצות, והסבר לפי איזה עיקרון ערכת את המיון.

(16 נקודות)

ב. מדינות רבות מעוניינות שארגון אונסק"ו יכריז על אתרים בתחומן כאתרי מורשת עולמית.

הצג שתי סיבות לכך. (16 נקודות)

ג. (1) הסבר כיצד בשימור אתרי מורשת עולמית מיושם עקרון הפיתוח הבר־קיימה.

(8 נקודות)

(2) הסבר כיצד בשמירה על "כושר הנשיאה" של האתרים מיושם עקרון הפיתוח

הבר־קיימה. (10 נקודות)

בהצלחה!

נספח א: מפה לשאלה 3

העיר קנברה — שימושי קרקע

נספח ב: תמונות לשאלה 4

תמונה 1

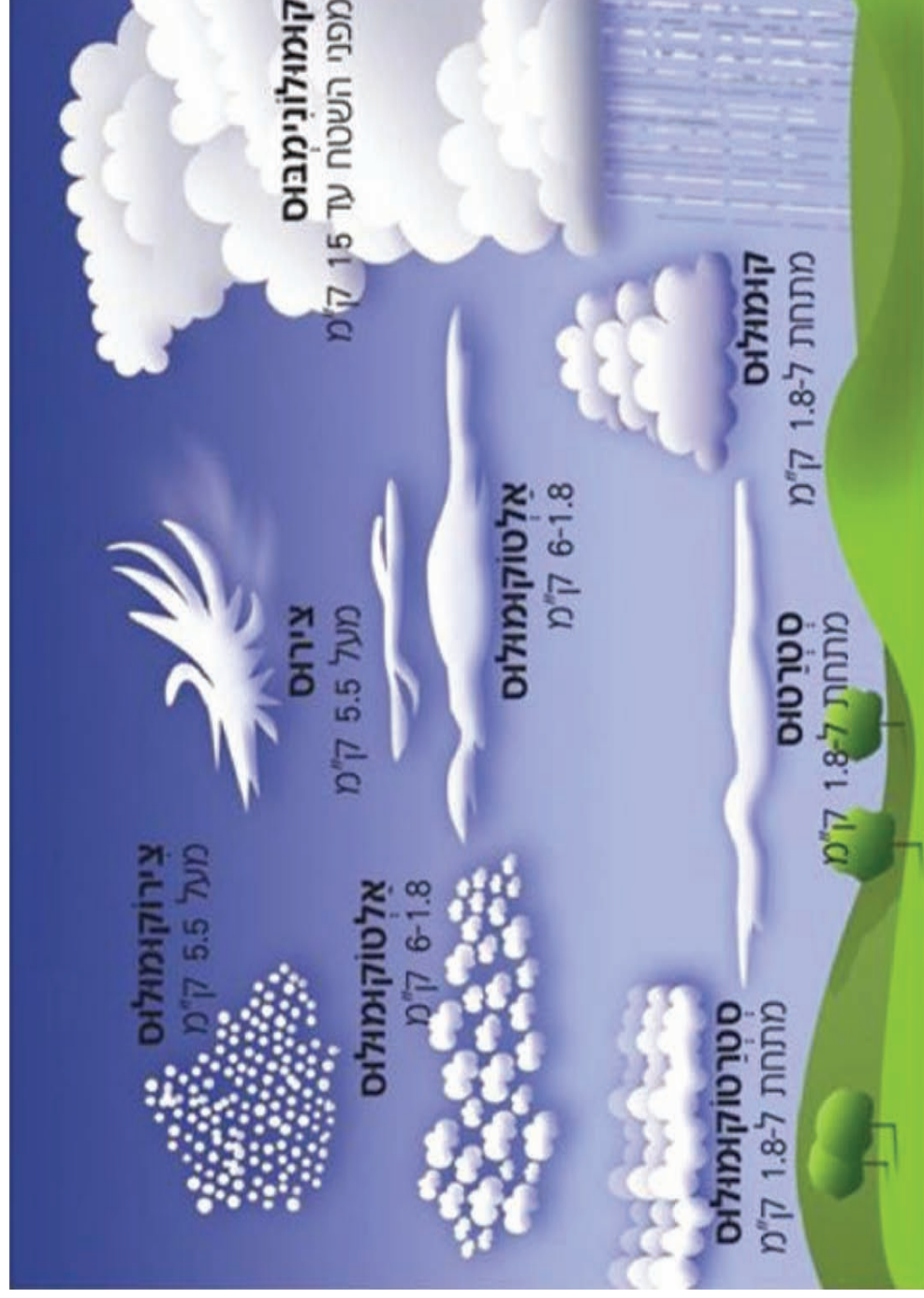
תמונה 2

תמונה 3

נספח ג: איור לשאלה 12

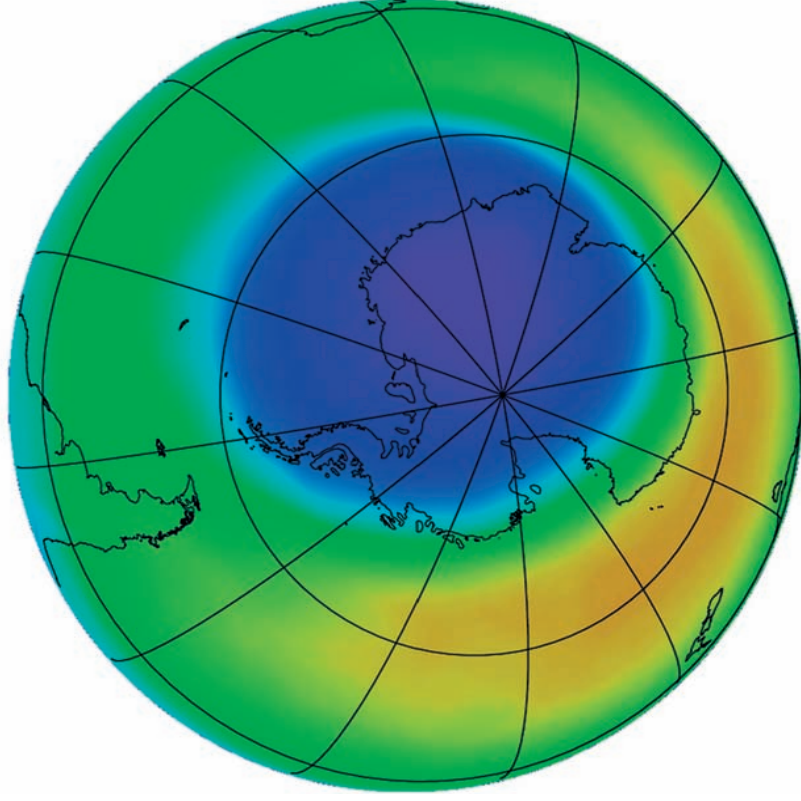
סוגים שכיחים של עננים

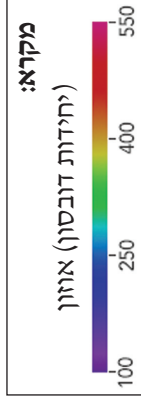
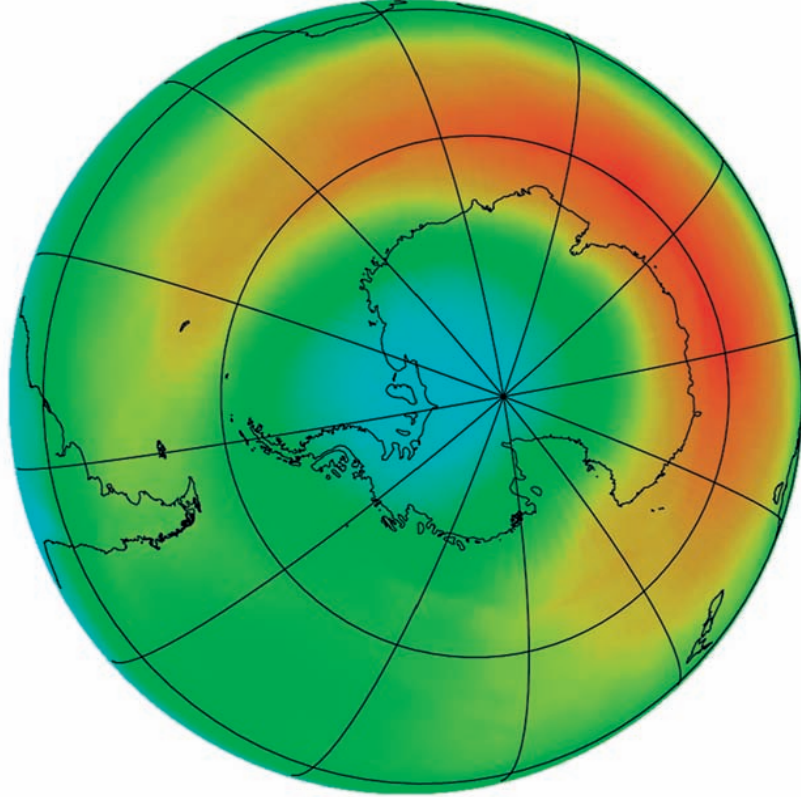
נספח ד: איורים לשאלה 13

כמות גז האוזון מעל יבשת אנטארקטיקה
(ביחידות דובסון אוזון)

2007

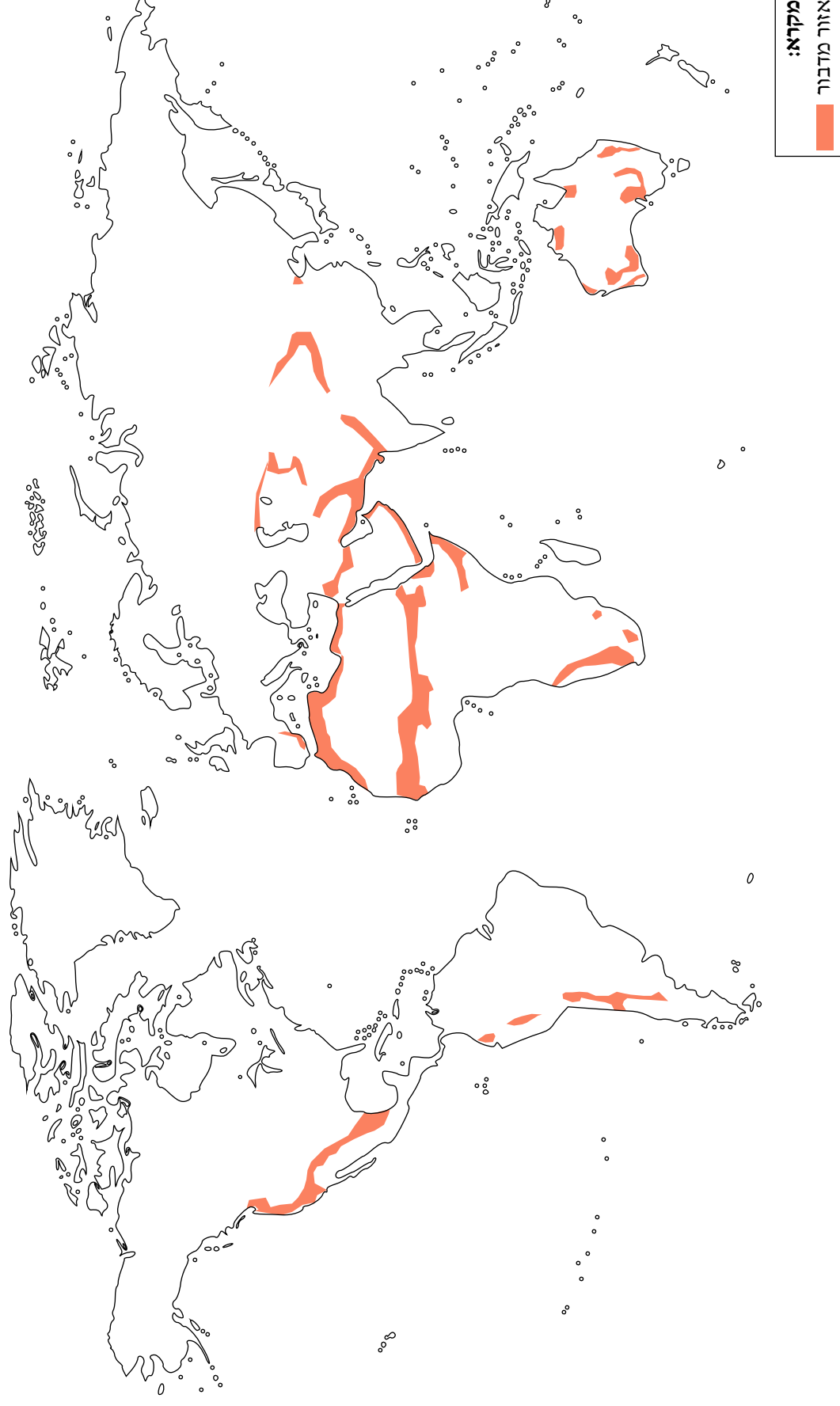

1979

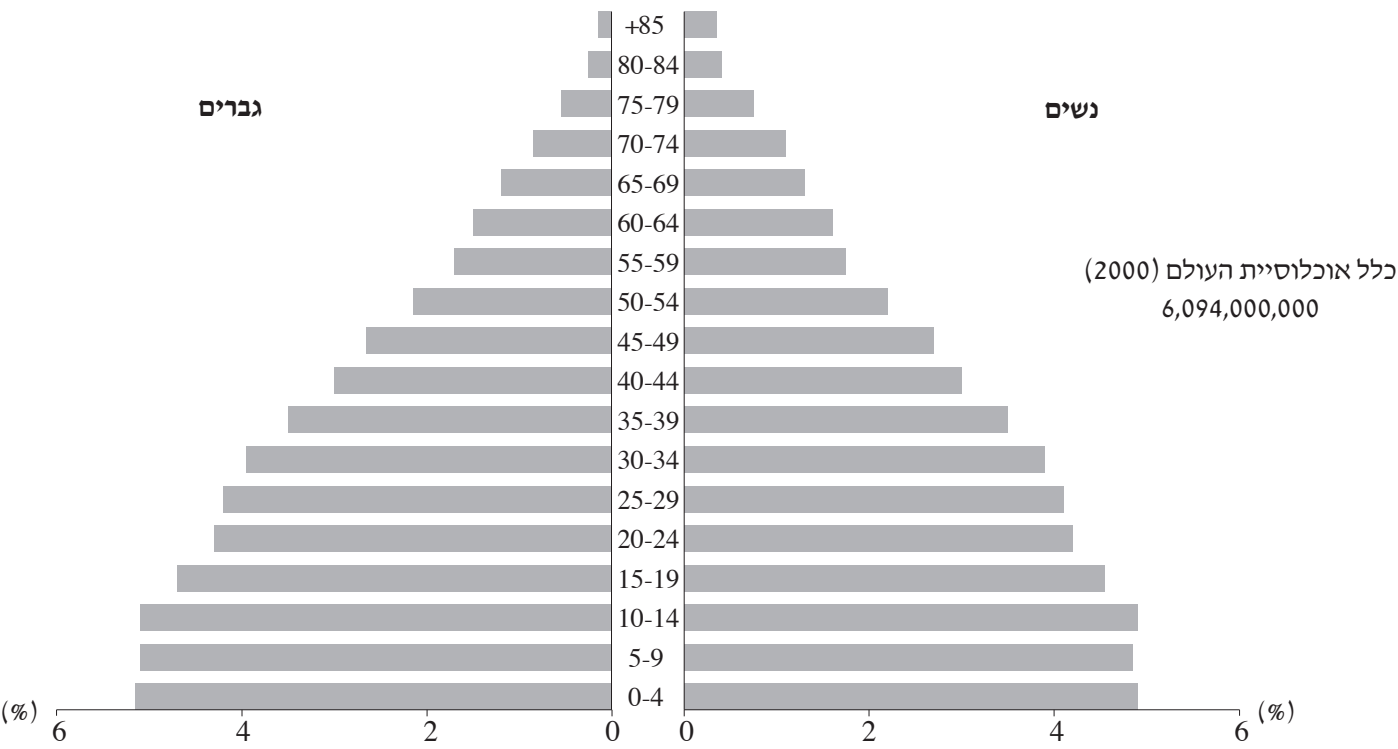
נספח ה: מפה לשאלה 14

אזורי מדבור בעולם

נספח ו: פירמידות גילים של העולם לשאלה 15

פירמידת גילים של העולם (2000)

פירמידת גילים של העולם (תחזית לשנת 2050)

